

Kritična napetost v Nemčiji - Sovjeti in volitve v Zed. dr.

PET FAŠISTOV OBSOJENIH NA SMRT VSLED TERORIZMA. — FAŠISTI ZAHTEVAJO, DA SE JIH OPROSTI. — HITLER GROZI VLADI. — NEGOTOVOST, KAKA BO USODA PARLAMENTA, KI SE SESTANE PRIHODNI TEDEN.

Berlin, Nemčija. — Strahovi to razburjenje se je polastilo nemških fašistov. Njih glavna vodja, Hitler in Goebels, očitno grozita kanclerju Papenu in celemu njegovemu kabinetu nesmiljeno maščevanje, ako bo v resnici usmrčenih pet fašistov, ki so bili v ponedeljek obsojeni na smrt. Smrtno obsodbo je izreklo sodišče na podlagi vladne odredbe, izdane 9. avgusta, s katero je določena smrtna kazen za politična teroristična dejanja. In teh pet obsojencev je kmalu za tem napadlo nekega komunističnega delavca, po imenu Konrad Tietz, vdrlo v njegov dom v vasi Potempa v gornji Šleziji ob 2. uri ponoči. Vrgli so ga iz postelje in ga tako dolgo suvali s čevlji v vrat, da so mu pretrgali žilo, in je vsled tega izkrmavel.

Fašisti zahtevajo za vsak način, da se te suroveže oprosti in za zagovor niso v zadregi. S samobrambo se pač ne morejo izgovarjati, ker so sami vdrli v hišo umorjenega, pač pa imajo drug zagovor, namreč svoj — patriotizem. Nemški fašisti so na las podobni svojim italijanskim bratcem. Kakor sme tam kaj Mussolinijeva družba brez kazni zalivati svoje žrtve z ricinovim oljem in jih drugače trpinčiti, si enako pravico laste tudi fašisti v Nemčiji. Oni smatrajo same sebe za edine patrijote in kot taki smejo s svojimi nasprotniki, ki so sovražniki države, delati, karkoli jim je ljubo, brez strahu pred kako kaznijo. Tako menijo, da izvrše patrijotičen čin, ako ubijejo kakega komunisto. Nasprotno pa ožigosajo komunisto, ki bi izvršil umor nad fašistom, ne samo kot morilca, marveč tudi kot veleizdajalca, češ, da je napadel državo, ko je napadel nje del — državotvornega fašista.

Takega mišljenja niso samo navadni fašistični fanatiki, marveč celo nekateri fašistični juristi, kar kaže, kako silovito zastrupljena je že nemška politika. S takimi principi pa se seveda ne more strinjati nobena vlada, ki hoče biti kolikor toliko pravična, in tako ni preostajalo sodiščem drugega, kakor da omenjenih pet zločincev obsodijo na smrt.

Ako se bo smrtna obsodba v resnici izvršila, bo to privedlo do novih političnih komplikacij. Sigurno je potem, da se fašistična stranka ne bo spuščala v nikakva pogajanja z vlado, kar bo spravilo v negotov položaj državni zbor, ki se sestane k zasedanju prihodnji teden. Da bodo fašisti lopnili po vladi, je gotova stvar, na kar utegnejo odgovoriti s tem, da bo Parlament enostavno razpustila, češ, da v njem ni nadpolovične delovne večine. Nato bo morda razpisala nove volitve, ali pa bo poskusila drug drzen korak, da bo namreč izjavila, da bi nove volitve bile nesmiselne, da bi vladala naprej brez parlamenta, v nasprotju z ustavo.

SOVJETI ZA ROOSEVELTA

Z izvolitvijo Roosevelta upajo sovjeti, da bo prišlo do diplomatskih odnošajev med njimi in Ameriko.

Moskva, Rusija. — Sovjetsko časopisje kaže veliko zanimanje za potek volilne kampanje v Zed. državah, kajti smatrajo, da bo od izida teh volitev tudi Rusija v veliki meri prizadeta, v dobrem ali slabem smislu.

Veliko sreče voščijo sovjeti Rooseveltu, kajti vsaj upanje obstoja za nje, da se bo z njegovo zmago izpremenilo razmerje med sovjetsko Rusijo in Zed. državami, dočim z izvolitvijo Hooverja tega ni pričakovati. Rusiji gre namreč za to, da Amerika pripozna uradno nje sovjetski režim, čemur se je upirala vse do zdaj. Dasi se Roosevelt še ni do zdaj očitno izrazil, kako stališče zavzema v tem oziru, vendar se govori, da je vsaj interesiran v vprašanju.

Kaj pa morejo pričakovati sovjeti, ako bo izvoljen Hoover, se je pa pokazalo na zadnji razorožitveni konferenci, ko je ameriški delegat Gibson kazal skrajno hladnost, ki je mejila že na sovražnost napram sovjetski delegaciji, kar se je gotovo zgodilo po naročilu Hooverja.

Sovjeti sicer ne kažejo očitno, koliko jim je ležeče na tem, da se sklenejo diplomatski odnošaji med njimi in ameriško vlado, vendar pa se to lahko opazi iz njih tiska. Trgovina z Ameriko bi jim bila zelo olajšana, ako bi dobila podporo od ameriške vlade.

WILL COUNTY ZAHTEVA VARČEVANJE

Joliet, Ill. — V ponedeljek se je vršilo v tukajšnjem sodnem poslopu javno zborovanje davkoplačevalcev okraja Will, na katerem se je zahtevalo, da se znižajo davki na zemljišča 25 odstotkov, s čimer se bi prihranilo davkoplačevalcem na leto za okrog milijon dolarjev.

CERMAK ZAPOSLEN V EVROPI

Berlin, Nemčija. — V ponedeljek je prispel semkaj chicaški župan Cermak na obisk. Utrujen vsled slavnostnih sprejemov, katerih je bil deležen v drugih mestih, je naprosil, da mu tukaj ne prirede nikakega uradnega sprejema in je prišel v mesto "inkognito". Glavni namen Cermakovega obiska v Nemčiji je ta, da zainteresira deželo v svetovno razstavo, ki se bo vršila prihodnje leto v Chicagu. Po njegovi zaslugi se je ustanovil tukaj poseben odbor za to razstavo. — Predno je obiskal Berlin, je poletel Cermak z aeroplanom tudi na Poljsko, kjer je napravil zelo uspešno reklamo za razstavo.

POVODENJ POPLAVILA ULICE

Prizor iz mesta St. Louis, Mo., kjer je nedavno silna povodenj preplavila ulice, da so bile ponekod tri čevlje pod vodo. Promet po njih je bil skrajno otežkočen, na nekaterih krajih pa celo popolnoma ustavljen.

PET LETAL PREKO MORJA

Trije odleteli v torek, dva pripravljena za sredo.

New York, N. Y. — Posebna vnaema se je polastila letalcev za prekoceanski polet. V torek so se v kratkem presledku, kakih sto milj oddaljeni drug od drugega, spustili preko Atlantika trije aeroplani. V zadnjem od njih je cela družina, namreč Geo. Hutchinson, njegova žena in njih dve hčerki. Namenjeni so v London, dočim sta si druga dva vzela cilj mesto Oslo na Norveškem. V sredo sta se namenila dvigniti še dva aeroplana; v enem od njih je škotski letalec Mollison, ki je pred par dnevi priletel iz Evrope v Ameriko.

VZTRAJNI LETALKI PRISTALI

New York, N. Y. — Potem, ko ste skozi osem dni in štiri ure neprestano vztrajali v zraku, ste v ponedeljek zopet pristali na zemljo letalki Louise McPhetridge in Frances Marsalis. Dosedanji rekord v vztrajnem letanju ste prekosili za okrog tri dni. Med tem, ko ste letali po zraku, ste porabili 2145 galonov gasolina in 20 galonov olja. Ako bi celi čas leteli naravnost, bi napravili pot dolgo 17,000 milj.

JUGOSLAVIJA DOLŽI ITALIJO IN OGRSKO

Belgrad, Jugoslavija. — V ponedeljkovi izdaji vladnega glasila Vreme se javno obdoluje Italija in Ogrska, da one nosite krivdo za bombne napade na vlake in javna poslopja, ki so se zadnje čase dogajali v Jugoslaviji. Dokazalo se je namreč, da so bile bombe izdelane pod vodstvom bolgarskih in italijanskih vojaških izvedencev in vtihotapljene v jugoslovansko ozemlje s pomočjo italijanskih in madžarskih častnikov. Dalje se je dognalo, da so hrvaški uporniški izseljenci nastanjeni po ogrskih vabah ob jugoslovanski meji, kjer uživajo posebno protekcijo ogrskih oblasti, in od tam vodijo svojo teroristično propagando v Jugoslaviji.

KRIŽEM SVETA MIR PRED VIHARJEM

Blairmore, Alta, Kanada. — Po posredovanju min. predsednika province Alberta se je sklenil sporazum med unijo premogarjev in operatorji, s čimer se je končala stavka, ki je trajala šest mesecev, v kateri je bilo 600 premogarjev.

Juneau, Alaska. — Nemški letalec W. von Gronau, ki je pred nekaj tedni preletel Atlantik, nadaljuje svoj polet okrog sveta in je v ponedeljek zvečer prispel semkaj.

Philadelphia, Pa. — Orjaški vojaški zrakoplov 'Akron' je dobil v ponedeljek zvečer poškodbe, ko so ga vzeli iz hangerja za ponočne vojaške vaje. Koliko znaša škoda, se ni moglo takoj ugotoviti.

Samara, Rusija. — Prva ženska, ki je bila obsojena na smrt po novem zakonu zaradi tatvine na kolektivni farmi, je neka kmetica Gribanova. Njen zločin obstoji iz tega, da je kradla žito na neki farmi.

KLUB V PODPORO ROOSEVELTU

Mountain Grove, Mo. — V ponedeljek zvečer se je ustanovil v tukajšnjem mestu nov klub, ki si je dal ime "Klub pozabljenih mož in žensk", katerega cilj bo propaganda za izvolitev Roosevelta za predsednika. Vsak član plača \$1 v kampanjski sklad. Klub je s posebnim pismom pozval Demokratski narodni odbor, naj deluje na to, da se bo tak klub ustanovil povsod v deželi.

POSLEDICE ŽOGOMETNE IGRE

Chicago, Ill. — Anna Pilger, 3510 Belden Ave., je prišla v ponedeljek pred sodnika in mu pokazale svoje črno podplute oči ter razložila, kje je dobila ta znamenja. Pretekli petek je šla gledat žogometno igro, za katero je silno vneto. Precej manj pa je vnet za to "otročarstvo" njen mož Anton. Ko se je torej v petek vrnila domov, jo je tam sprejel njen mož precej neprijazno, ker ga je pustila čakati za večerjo. Razsrjen je skočil proti njej in ji s pestmi vtisnil znamenja na obraz. — Sodnik je za to njega pritisnil za \$100 kazni.

Iz Jugoslavije.

HUDA TOČA JE OBISKALA DOLENJSKE VINOGRADNINE NAPRAVILA OGOROMNO ŠKODO. — PLANINE ZOPET ZAHTEVALE SVOJO ŽRTEV. — SMRTNA KOSA. — RAZNE NESREČE, NEZGODE IN DRUGO.

Velike nevihte na Dolenjskem Radi toče ni mogel naprej z vozom

Toplice, 5. avg. — V torek proti večeru se je po hudo soparnih in vročih dneh pričelo polagoma oblačiti in drugi dan zjutraj so se že gromadili hudo-urni oblaki, iz katerih so švigali bliski in udarjale strele. Pričele so padati težke doževne kaplje, katerim je sledila ploha s točo, ki je napravila po vinogradih in polju veliko škodo. Zlasti vinogradi na Riglju pri Toplicah in dalje Reber do Ljubena, in delno tudi Ljubena, so hudo prizadeti. Na nekaterih krajih je grozdje tako obtolbeno od toče, da je začelo takoj, ko je posijalo solnce, rumeneti, drugod pa leži zbito po tleh. Že naslednjega dne se je nevihta ponovila, ki je prišla izza kočevskih hribov. Strele so udarjale neprestano in tako je udarilo tudi v kozolec mladega posestnika Mische v Podstencah, ki je bil takoj v plamenih. Na poleg stojenjem podu sta spala dva domačina in ker je začela tudi ta stavba goreti, sta v naglici zapustila stavbo. Škode po požaru je precej, a še večjo škodo je napravila toča, ki je zavzela večji obseg kakor dan poprej. V podsteniški okolici so bile košenice popolnoma pobeljene, kakor bi zapadel precej debeli sneg.

Smrtna katastrofa pod Triglavom

Dne 9. avgusta zjutraj se je odpravila 22letna Zorka Smerketova, uslužbenka pri upravi Mariborske bolnice, z nekaterimi drugimi turisti iz Mojsstrane proti Triglavu. Med njimi je bil tudi profesor Boris Rupnik iz Novega mesta. Sredi poti na Mali Triglav se je profesor slučajno ozrl in že je opazil, kako je Zorka omahnila po visečem skalovju navzdol, 100 metrov globoko. Turisti-tovariši so takoj pričeli z reševanjem ponesrečenke in se v tem namenu spustili v globok prepad. Med njimi je bil kranjski vikar Dr. Jože Pogačnik, ki je ponesrečenki dal zadnja verska tolažila, kar je bilo pač na mestu, ker je med prenosom iz prepada izdihnila. Omenjena ponesrečenka je bila po rodu iz Mirne peči na Dolenjskem. Pokopana je bila na Dovjem.

Veliko vtihotapstvo

Finančno ravnanje v Zagrebu je obsodilo carigradskega trgovca Abrahama Bohorsidija na globo 2,404.000 Din, ker je tri leta prodajal po Zagrebu vtihotapljene perzijske preproge, ki so bile vtihotapljene pod imenom "povoščeno platno."

Smrtna kosa

V celjski bolnici je umrla Nežika Hribarjeva, prevzitarica z Mrzlice, stara 69 let. — V Mariboru je umrla Olga Vencel, soproga slikarskega mojstra in vpokojena učiteljica stara 62 let. — V Črnomlju je umrl Janez Klobočar iz Butoraja, ki se je svoj dan udeležil bitke pri Custozzi leta 1866. star 88 let.

Nenavaden letovisčar na Jezerskem

Iz Kokre poročajo, da je prišel čez Savinjsko Sedlo na planino Goli vrh velik medved, ki si je privoščil dobro rejenih Virnikovih ovac, ki jih je za "špas" podil po planinskih rebrih in jih nekaj tudi zagrabil za vrat. To je predramilo kakih 40 jezerskih lovcov, ki so se oboroženi odpravili nad medveda, kateri jo je pa pobrisal čez mejo, v bližnjo Avstrijo.

Napaden ker je sledil tatovoma

Posestnik Ciril Zupančič iz Podbukovja pri Krki na Dolenjskem je neke noči zapazil, da sta mu dva lopova ukradla iz hleva komat. Pohitel je za njima in tedaj sta potepuha ustrelila proti njemu in ga zadela v glavo ter ga nazadnje še pretepla. Na pol mrtvega so pripeljali v bolnico.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

AMERIKANSKI SLOVENEK Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. The first and the oldest Slovene newspaper in America. Ustanovljen leta 1892. Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Telefon CANAL 5544

Table with subscription rates: Za celo leto \$5.00, Za pol leta \$2.50, Za četrt leta \$1.50. For one year \$5.00, For half a year \$2.50, For three months \$1.50.

POZOR! — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Kam gre 15 biljonov?

Ravnokar izšlo poročilo o prejemku davkov v Združenih državah od strani davkoplačevalcev kaže, da ljudstvo plača letno okrog 15 biljonov dolarjev davkov za razne mestne, občinske, okrajne, državne in zvezne davke.

Poročilo navaja, da okrog štiri bilijone dolarjev od te svote gre za vzdrževanje zvezne vlade in njenega troška, ostalo gre državam, okrajem, občinam, mestom in vasem.

V tej vsesplošni krizi, ko se čuti pomanjkanje denarja v vseh panogah gospodarstva, se mnogo govori o ekonomiziranju, to je o varčljivem gospodarstvu. Posebni strokovnjaki se izražujejo, da pri zvezni administraciji bi se dalo z natančno varčnostjo prihraniti letno pol bilijona, kar je 500 milijonov dolarjev.

Poročilo, o katerem govorimo v tem članku, je vrlo pomembljivo. Gre za koristi vseh državljanov in vseh, ki plačujejo pri raznih lastninah in predmetih, ki jih kupujejo, razne davke. Davki v Ameriki se zadnje čase neprestano dvigajo.

Odgovorni faktorji, ki sede v raznih administracijah, bo do morali prej ali slej računati s temi razmerami in gledati, da davčna bremena narodu olajšajo, ne pa, da iste vedno naprej in naprej navijajo in nalagajo.

Razmere se boljšajo

Meščanski tisk zadnje tedne no široko piše glede izboljšavanja razmer v Zdr. državah. Poročila omenjajo, da na vzhodu kot v Novi Angliji in drugih delih Unije se delo odpira. Stare delavce kličejo nazaj na delo in industrija oživlja.

Na osrednjem zapadu in zapadu se tega v kaki vidni meri še ne čuti. Čuti pa se neko življenje, n. pr. na borzah. Cene

Živežu se tuintam dvigajo in tudi razno blago in material se dviga v ceni. Vse to kaže na neko spremembo, ki prihaja iz naraščajočega upanja zadnjih mesecev, da narodne volitve ter izbrpanje zalog raznih izdelkov mora prinesiti v tem oziru spremembo v vse panoge ameriških industrij.

KVARTOPIRCI NE BODO VIDELI NEBES...

Chicago, Ill. Tako pravijo. Pa menda ne bo res. Zo soboto napovedujejo možem in fantom od fare zabaven večer pri kartah v šentštefanski spodnji šolski dvorani.

Od druge nedelje v prihodnjem mesecu pa do 18. zvečer bodo imeli naši mlajši misijon. Treba jim ga je, ne kakor bi jim bile duše garjave, ne. Dobri so naši mladoi. Toda treba jim je časih resne besede v angleškem jeziku. Upamo, da bo ta teden poln duhovnega užitka in poln duhovnega uspeha.

Ali bi ne bilo prav, da bi tudi naša fara stopila v vrsto z drugimi in bi skupaj enkrat napravili romanje k Mariji v Lemont. Sedaj, ko so domači trčki na razpolago prevoz ne bi bil nobena težava.

Gre naprej vidim našo dvorano: polna bo veselih obrazov in dobre volje, že zato, ker so se pri sv. Štefanu vendar enkrat spomnili, da je treba časih možem tudi take zabave, kjer žena ne bo imela nosu in besede zraven.

Drugače smo pri sv. Štefanu po stari navadi. Bratci se mnogo ne da, so slabi časi. V modi je, da se veliko goderanja. Pa goderjamo in tarnamo kakor tarnajo povsod. Pravijo, da se nekam na bolje obrača. Ali nas vodijo na led, ali je morda res zarja za gorami. Eno vem, ne bo tako hitro prišlo zdravje nazaj, kakor je odšlo.

Ob nedeljah se spravi četrti fare, če ne pol, na naš novi prostor, kjer nam naši žilavi fantje žogo bijejo. Ta je bila dobra, da so si igralci dobili svoj prostor. V pobudo je mladim, ki letos vse drugače igrajo kakor druga leta, pa je tudi starejšim v dobroto. Imamo vsaj kaj veselja za nedeljske popoldneve. Človek ne

“TRJE TIČKI” PA “REVNI PASTIRČEK” NA GREANEY

Greaney, Minn. Za božjo voljo, že spet nas nadleguje! Ali še ne bo miru pred njim?

Tako me utegnute nahruliti, ko berete te vrstice. A to pot vam ne bo žal, če se odzovete.

Kaj pa bo vendar? Čujte!

V nedeljo, 28. avgusta, nas bodo zabavali v tukajšnji javni šoli “Trije tički” pa “Revni pastirček”. Iz posebne naklonjenosti nam jih bodo uprizorili igralci z Ely. Ako ste že videli katero teh iger, vam ne bo žal, če jo pridete gledat še enkrat. Če je še niste videli, ne zamudite prilike.

Igrati se pričneta ob treh popoldne. To bo zlasti za oddaljene bolj prikladno. Na svidenje!

Rev. F. A. Sedey.

TUDI V PUEBLO SO OHCETI

Pueblo, Colo. Tukaj se je poročil sin dobrih katoliških staršev, Joe Fricel. Za tovarišico si je izbral B. McAlister, iz dobre, katoliške farmarske družine, koja živi le nekaj milj od Denverja. Nevesta je sestra Mr. Math Kočevarjeve žene. — Ker je Mr. Joe Fricel uslužben pri neki kompaniji v Chicagi, Ill. je drugi dan po ohceti odpeljal svojo nevesto v Chicago. — Bog jima daj svoj sveti blagoslov in da bi bila vedno srečna.

Na ohceti je bilo pa prav lušno. Vsega je bilo dovolj in tudi dobre kapljice ni manjkalo, kar je že nekaj imenitnega v sedanjem času, ker se ne dobi v vsakem kotu. Še bolj je pa vse oživelo, ko je Mr. Germ raztegnil tiste svoje instrumente in začel igrati poskočine. Vse je bilo v “luft” in takoj je bila depresija pozabljena. Mr. Germ nam je zaigral tisto, ko so z metlo plesali, in vse je oživelo ter se začelo vrteči, da je bilo veselje. Mislila sem že, da bo Mr. Germ ta večer harmonike “znučal”, tako je igral. — Tako smo se zabavali pozno v noč, da se je že skoro delal bel dan.

Na Union Ave. je zadel vlak v cestno električno karo, kjer so bile tri osebe precej hudo ranjene. Rozi Lahnar je bila tako hudo pobita, da so jo morali peljati takoj v bolnišnico. Dal Bog, da bi kaj kmalu ozdravela, kar ji vsi želimo. — Omenim naj tudi, da je preteklo leto, kar je umrl moj brat v Montani, v mestu Butte in sedaj je umrl še moj bratranec Mike Papež. Bog jima daj večni mir in pokoj. V Montani zapuška pokojni enega brata, v starem kraju pa dve sestri, v Pueblu tri sestrične: Lojzo Kočevar, Marjeto Kočevar in Johano Starcer. — Pozdrav vsem prijateljem v Butte, Montani, in bratrancu Valentinu Papežu.

NAZNANILO Z GRČKA ASIZIJ

Lemont, Ill. Pravijo, da do tretjega gre rado, — potem pa naj bo že dobro ali slabo. Ta izrek se letos uresničuje na našem grčku. Dvakrat je bilo že dobro, — a za tretje dobro se pripravljamo.

Kdo se pač ne spominja na Decoration day, ko je bila blagoslovljena naša Lurska kapelica. Reklo se je, da toliko ljudi še ni videl naš grček, a kje je veliko ljudi, — tam brez ničesar ni. Ali sedaj na dan 15. avgusta, ko je bil slovesen sprejem osmih postulantinj v našo kongregacijo, — trikrat premajhna je bila naša kapelica na veselje naših kuharic, ker je skoraj vsega zmanjkalo, in kako so bili veseli Lemontčani, ko so prodali toliko botčkov, grenke in sladke pijače in še mnogo drugega je bilo na izbiro.

Da so naše prireditve tako dobro obiskane se imamo v prvi vrsti zahvaliti našim pred. gospodom župnikom, ki priporočajo te zadeve svojim faranom. Našo tretjo slavnost zopet pripravljamo našim oč. slovenskim

JANEZ ZERNEC, BRAT, TEREZIJA DROBNIČ, SESTRA. KATOLIŠKO SVETIŠČE OB JORDANU

Kraj, kjer so v Jordanu krščevali, leži blizu Jerihe. Doslej so samo pravoslavni imeli del obrežja. Sedaj se je tudi katoli-

MIMO GREDE.

Dober odgovor. — Ali je res, gospa, da imate že 30 let staro hčerko? — Seveda je res. — Torej ste se omožili zelo zgodaj. — Da, ob 7. zjutraj.

Otroci med seboj. — Jurček: Če sem poreden, me položi mamica spat brez večerje. Mihec: Meni se pa to nikoli ne more zgoditi, ker moram piti vsak večer po večerji zdravilo.

Strasno! — Tatovi so mi pobrali vse, uro, verižico in denar. — Saj si imel pri sebi revolver. — Da, to je edino, česar pri meni niso našli.

Prehitro je povedal. — Hotelir: Ta soba stane \$5.00 dnevno s penzijo, toda brez vina. — Gast: To mi je vseeno, saj vina itak ne pijem. — Če pa vina ne pijete, stane soba \$10.00.

Kratkoviden stric. — Ah, to so pa res dražestni dvojčki! — Pestunja: Saj niso dvojčki, to je naš Jurček z žogo.

Še ne ve. — Ali je bil tvoj stric do zadnjega pri popolni zavesti? — Te ga še ne vem, ker se ni bila odprta njegova oporoka.

Pri zdravniku. — \$5.00 za eno konsultacijo, to je malo predrago, gospod doktor. — Predrago? Menda ste pozabili, da imate šest bolzoni, od teh dve smrtni.

V slaščičarni. — Vaša slaščičarna je pa zelo snažna. — Seveda, gospod, toda po čem to spoznate? — Ker diše vse slaščice po milu.

Ah, tako! — Marička, zakaj ne ometete te pajčevine? — Gospa, mislila sem, da spada pajčevina k radioaparatu.

Zdravnikova sreča. — No, ali si imel srečo s prvim pacientom? — Sem, vdova je takoj poravnala honorar.

Brez skrbi. — Gospodinja: Kaj vidim, Nežka! Kako morete vtikati prst v juho? — Kuharica: Brez skrbi, gospa, saj ni vroča.

čanom posrečilo kupiti nekaj zemljišča ob Jordanu. Franciskani nameravajo zgraditi malo svetišče, kjer se bodo lahko romarji udeleževali svete maše in se spominjali skrivnosti Kristusovega krsta.

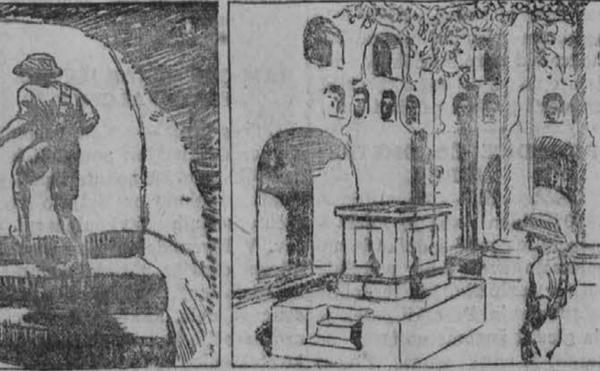
SIRITE AMER. SLOVENCA!

TARZAN GRE PO ZLATO V OPAR.

Potres, ki je nastal iz nepojasnega vzroka v tunelu, pred dvorano, v kateri se je nahajalo oparsko zlato, je zarušil popolnoma hodnik od zunaj, po katerem sta prišla Tarzan in za njim Werper. Zdej je Werper zašel po raznih hodnikih v popolni temi in je taval več ur semintja, ne vedoč kje je. Že je začel obupavati, da se reši iz tega obupnega položaja, ko k na enkrat začuje neko cvilenje. Sel je v tisto smer.

(17)

Ob dvorani so stali močni debeli stebri iz kamna okrog katerih se je ovijalo trtje. Drugače vse prazno in zapuščeno. Stopi proti sredi dvorane in zagleda krog in krog dvorane male lince in iz vsake je zrla pošastna glava in zdelo se je, da so te glave žive in da se premikajo. Na drugem koncu dvorane je zagledal veliki altar ves okrvavljen. Ko bi le vedel, kaj se bo zgodilo z njim čez par minut.

Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Po trtah in vejah so skakale male opice in cvilile na vso moč, kakor bi hotele opozoriti Werperja, da nevarnost prihaja. In res v par momentih so se odprla številna stranska vrata in iz njih so prihrle postaste postavne na redko poraščene. Od vse strani so drli skupaj proti Werperju, ki se je tresel od samega strahu in kaj takega ni pričakoval. Bili so duhovniki gorečega boga, ki so ga častili v oparskem mestu.

LEPOTA SLOVENIJE JE SLIKANA IN OPISANA V KNJIGI 'Gorenjska'. To je knjiga, ki jo bo z velikim užitkom bral vsak Slovec, kaj šele sinovi in hčere prekrasne romantične Gorenjske, ki tvorijo najlepši del slovenske, kakor tudi jugoslovanske zemlje. Sinovi in hčere prelepe romantične Gorenjske, bodo v tej knjigi našli v besedi in sliki svoje mle rodne vasi, trge in mesta, svoja pestra gorenjska polja in livade in svoje divne leve gorenjske gore in planine. V knjigi je opisana zgodovina in sedanost skoro vseh gorenjskih mest, trgov in vasi. Ima nad 250 pokrajinskih slik, ki predstavljajo gorenjska mesta, trge in vasi, pestra polja in livade in divne gorenjske gore in planine. PIŠITE PO NJO ŠE DANES! — STANE S POŠTNO \$2.00 KNJIGARNA AMERIKANSKI SLOVENEK 1849 W. 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

PRVI, KI JE SKOČIL S PADALOM

V začetku 17. stoletja je živel v zapuščenih krajinih Savojske neke Lavin. Zatekel se je bil tja po burnem življenju, poprej je pa služil več let v kraljevski vojski in ko je odločil vojaško sukno, je mnogo potoval po Evropi. Bil je mož pogumnega, pustolovskega duha in za takratne čase zelo inteligenten; dobro je bil podkovan v fiziki in alkimiji, bil je igralec in zelo dober risar. Zato mu je začelo mirno življenje kmalu presedati in v zakotni vasi, kjer si je bil kupil skromno posestvo, ni mogel dolgo vzdržati.

Takrat je vladalo živahno življenje v Parizu, kjer je vladal namesto bolnega Ludvika XIII. v resnici kardinal Richelieu. Po njegovi zaslugi so zavladale v Parizu preudarne razmere, intrig je bilo od dne do dne več, vse je slonelo na protežiranju in tako so romali v Pariz najrazličnejši tipi z mnogimi ambicijami in velikimi skominami po življenju na tuj račun. Ti ljudje niso imeli kaj izgubiti, pač bi bili pa radi čim več pridobili. Tudi Lavin je prodal svoje posestvo in se napotil v Pariz. Toda sreča ne visi kar tako na žebliju in mnogi, ki so prišli v Pariz z velikimi nadami, so se morali obrisati pod nosom.

Lavin se je loteval raznih podlicev, lečil je, nekaj časa je bil najemni vojak, nazadnje je postal tajnik neke kneginje, pa tudi ta poklic mu ni ugajal; pobegnil je in nekega dne je ostal brez prijateljev, brez sredstev in brez vsake pomoči. Tedaj mu je šinila v glavo nesrečna misel pomagati si z nezakonitimi sredstvi. Prilastil si je grofovsko ime in otvoril sredi Pariza nekakšno pisarno, kjer je hotel dati nasvete v najdelikatnejših in najintimnejših zadevah. Kmalu je postal zaupnik mnogih ljudi v kočljivih zadevah, ki bi ne prenesle dnevnih svetlobe, bil je posredovalec povsod, kjer se mu je obetal dober zaslužek in nazadnje se je začel ukvarjati celo s čarovništvom.

Mnogim svojim klientom iz aristokratskih krogov je pomagal kot izboren risar in kaligraf, pri tem je pa začel ponarejati oporoke in cerkvene listine, ki so bile z njimi podeljene poedincem gotove koncesije za zvesto službovanje cerkvi, ponarejal je pa tudi notarske listine, kraljevska privilegija itd. Tako je v kratkem času zelo obogatel, k njemu so zahajali razni intriganti, afezisti, pustolovci in drugi sumljivi ljudje. Nato se je začel pečati tudi s politiko, a to mu je zlo milo vrat. Ko se je zavzel za nekogrofico proti kardinalu Richelieu, so ga aretirali, postavili pred preki sod in obsodili na smrt, kar je bila takrat edina kazen za ponarejalce. Da se reši muk, je vse odkrito priznal, zagovarjal se je pa, da je ravnal tako na željo mnogih uglednih pariških dam. Ta način zagovora ga je rešil krvnika in kardinal Richelieu mu je zamenjal smrtno kazen v dosmrtno ječo.

To ni bila baš najboljša perspektiva za človeka, ki je hotel postati bogat in slaven, vendar je pa bila dosmrtna ječa še vedno mnogo boljše od večal, odnosno giljotine. V ječi je začel Lavin kmalu razmišljati, kako bi pobegnil. Videč, da so vrata dobro zastražena in da hodi po hodniku pred njegovo celico noč in dan straža, je hotel po nevarni poti pobegniti iz stolpa, kjer je bila njegova celica. Pri tem mu je dobro služilo znanje fizike. Pred leti mu je bila prišla v roke knjiga Fausta Venancia "Machinae Novae", natiskana l. 1616. v Benetkah; v tej knjigi je bilo prvič narisano in teoretično razloženo padalo. In Lavin je sklenil napraviti si padalo, da bi z njim pobegnil.

Kot jetnik se je smel po hodniku okrog stolpa izprehajati in začel je nadlegovati jetniško upravo, naj mu da dežnik, češ, da dež in pripekajoče sonce na izprehodih škodujeta njegovemu zdravju. Dobil je dežnik in s tem se je začelo njegovo tajno delo. Iz platna debele rjuh je izrezal po dežniku kos in ga prišil na spodnjo stran dežnika, rebra dežnika je pritrdil z žico, ki jo je bil potegnil iz divana, vsak konec rebra je pa privezal k palici dežnika, da bi se to primitivno padalo pri skoku ne obrnilo.

Ker je bila njegova celica v najvišjem nadstropju stolpa, okno ni bilo zamreženo. Neke viharne poletne noči si je privezal Lavin padalo k roki in skočil v temno globino. Veter ga je zanesel daleč v Seine, kjer je odvezal padalo in priplaval srečno na breg. Kolikor vemo, je to sploh prvi primer v zgodovini človeštva, da je človek rabil padalo. Leonardo da Vinci je sicer tudi napravil padalo, ni pa imel poguma preizkusiti ga.

Toda Lavina so nekaj mesecev po pobegu zopet aretirali, ker je hotel navezati stike s svojo bivšo klientelo. Pomagala sta mu pa njegova popularnost in skrivnostni pobeg iz ječe po zraku, kar so si razlagali takrat tako, da je moral pomagati Lavinu sam hudič. Internirali so ga v miolanski trdnjavi, kjer je umrl star 92 let. Zadnja leta mu je bilo življenje v trdnjavi zelo ojačano, ker je obljubil, da ne bo nikoli več letal, niti "copral".

Lavinov poskus je našel tudi posnemalce. Leta 1784. je hotel na enak način pobegniti iz ječe neki Druet. Napravil si je bil pa premajno padalo in zlomil si je bil obe nogi. Leta 1805. je napravil Carlo Garnerin več poskusov s padalom in ko je prišel v ječo, je pobegnil tudi s pomočjo padala, pa se je močno pobil. Lavin je torej prvi človek, ki je uspešno rabil padalo.

SIRITE AMER. SLOVENCA!
NA PRODAJ
 farma šest akrov, nova hiša iz opeke, garaža, kurnik. Leži v Du Page okraju. Cena \$5500. Pišite na: W. A. Stettner, 38 Grove Ave., Elgin, Ill.

NEKAJ ZA ZENSKO

Pred kratkim se je vršilo v Chicagu zborovanje frizerk, pri čemer so gornje štiri deklice pokazale, kako je najnovejša moda v frizurah, ki bo veljala za letošnjo jesen.

TO IN ONO

ŠOLA NA SODIŠČU

Pred angleškim sodiščem je moral pred kratkim 11-letni deček dokazovati sodnikom, da zna računati, pisati in brati, da s tem reši sodnijske kazni svojega lastnega očeta. Oče je bil namreč obtožen in poklican pred sodišče, češ da svojega sina ne pošilja v šolo. Oče pa se je opravičeval s tem, da svojega sina sam poučuje. Da se sodišče prepriča, ali je oče res svojega sina naučil brati, pisati in računati tako, kakor zahtevajo šolske postavbe, je hotelo samo izprašati fanta. Dali so mu težka vprašanja. Fant je težavno besedilo prebral brez napake. Pri pisanju je pokazal, da piše lažje in bolj pravilno, kakor vsak otrok njegove starosti, ki hodi v državno šolo. Nato so mu sodniki dali najtežje račune, ki jih je pa fantek rešil brez napake in s tem dokazal, da je v očetovi šoli več dobil, kakor bi bil dobil v državni šoli. Tega mnenja so bili tudi gospodje sodniki, ki so dečkovega očeta oprostili od vsake obtožbe.

JUBILEJ ULIČNIH HODNIKOVI

Meseca junija l. 1782 so v Parizu na cesti Rue de l'Odeon položili prve hodnike za pešce, kar je v tistem času bila prava senzacija. Kmalu so začeli delati občestne pločnike tudi po drugih pariških cestah, nakar je ta vzgled našel posnemovalce po številnih evropskih mestih. Še l. 1780 je dekret francoskega kralja strogo prepovedal metati skozi okno na cesto pomije in umazano vodo, češ, da je to za ljudi, ki kaj takega dobio na glavo, zelo neprijetno. Ta navada, metati pomije kar skozi okno na cesto, je bila menda v Parizu splošno razširjena. Povzročala je strasen smrad po pariških ulicah. Zaradi tega smradu so se francoski

MOČ NAVADE

Slaven profesor — tako se bere v veliki medicinski reviji — je bil tip raztresenega profesorja. Nekoč se je s kočijo odpeljal na daljšo pot. Da bi izrazil čas, si je vzel na pot šop tiskanih strani svojega novega medicin-

TO IN ONO

DVA TEDNA ŽIV Z RAZPOČENIM SRCEM

V nekem strokovnem listu poroča dunajski zdravnik dr. Petrowych o možu, ki je trinajst dni, torej skoraj dva tedna, živel z razpočenim srcem. Srce je utripalo v tem času z neverjetno življenjsko silo. Pri dviganju nekega bremena je mladi mož hipoma začutil bolečino v levi strani prsi in dih mu je zastajal. Spravili so ga v bolnišnico. Znamenja so kazala, da mu je počilo srce. Ko so ga po smrti obducirali, so videli, da je res tako; živ pa je ostal toliko časa le zaradi tega, ker je kri lahko ujavala v prsno duplino in ni ovirala dosti delovanja srca. Čeprav gre le za izjemen, izredno redek primer, vendar dokazuje to žilavost človekovo.

NESTRUPENI MORFIJ

Berlinski kemik Schirokauer sporoča javnosti, da se mu je posrečil dalekosežen izum. Iznašel je postopek, ki omogoča izdelovanje morfija brez strupenih primesi. Kar je na tem mamilu dobrega in blagodejnega, ostane, kar pa je človeškemu zdravju opasnega, odpade. Odpade med drugim tudi to, kar povzroča, da se morfinisti ne morejo odvaditi strupa ko se enkrat navadijo nanj. Nikakor pa ne velja misliti, da je prof. Schirokauer s svojim preparatom ustvaril nadomestek za morfij. Odvzel mu je samo škodljive primese. Iznajdba je zdaj v preiskavi, in sicer jo preiskujejo v Berlinu in New Yorku. Ko bodo strokovnjaki izrekli svoje mnenje, pride zdravilo v promet in se bo prodajalo tudi brez zdravniškega recepta.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

Slaven profesor — tako se bere v veliki medicinski reviji — je bil tip raztresenega profesorja. Nekoč se je s kočijo odpeljal na daljšo pot. Da bi izrazil čas, si je vzel na pot šop tiskanih strani svojega novega medicin-

KAKŠNA ŽIVAL JE POLŽ?

Francosko kmetijsko ministrstvo bo moralo v kratkem sporočiti svojo odločitev v važnem vprašanju, za kakšno žival se smatra polž, za domačo ali divjo? Vinogradniki v Burgundiji se namreč že dolgo ponašajo s stranskim produktom svojega poklica, z vinogradniškim polžem, ki velja širom Francije za prvovrstno poslastico in gre dobro v denar.

ZNALI SO SI POMAGATI

To so atenski šoferji. Tudi v Atenah so avtotaksiji kakor drugod zavarovani zoper nezgode. Dokler je posel cvetel, ni mislil nihče na to, da bi se dalo tudi to zavarovanje izkoristiti za goljuftije, kakor se dogaja često pri drugih vrstah zavarovanja. Časi so pa postali slabi, zaslužek je majhen in vozači so si mislili: Če morajo zavarovalnice plačati, kadar po nesreči preuknememo kakšnega pasanta ali storimo kakšno drugo škodo nehote, zakaj ne bi plačale, tudi če storimo to hote?

NOVI NASLOV

In so se zmenili s kramarji, ki prodajajo na vozčkih vsakovrstno robo. Ti so natovorili vozček s čepinjami in ga zapečljali v prijateljski avto. Zaželjene posledice niso izostale; zavarovalnica je morala ugotoviti prevrtnjen voz s pobito steklenino in je molče plačala. Denar sta si potem delila dogovorjeni šofer in kramar. Ta igra se je večkrat ponovila in so jo začeli posnemati že po drugih grških mestih. Končno pa so zavarovalnice le nekaj zasumile in so zadenistom lepiti na zid svoje oglase in vabila. To pa je imelo slabe posledice za — golobe! Komunisti — ki ne smejo lepiti propagandnih letakov na zidove — privežejo golobom na noge dolge ozke trakove s svojimi gesli. Naposled ti trakovi obtičijo v vejah dreves ali med žico. Tako so golobi obsojeni na žalostno smrt. Stražniki jih včasih izsmiljenja postrelijo, ker jim ne morejo priti blizu in jih rešiti. Še večje muke morajo včasih prestati mačke. Komunisti hočejo, da bi imeli njihovi rdeči plakati čim več uspeha. Zato jih navežejo mački na rep ter z nožem odrežejo konico repa. Mačke, ki mičjavkajo od bolečin, zanimajo mimogredoče, ki jih zasleduje z očmi. Večkrat se je že dogajalo, da so se zakačile pobesnele mačke v usmiljene ljudi, ki so jim hoteli pomagati. Slični dogodki zberejo veliko ljudi, in propaganda ima uspeh.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

Slaven profesor — tako se bere v veliki medicinski reviji — je bil tip raztresenega profesorja. Nekoč se je s kočijo odpeljal na daljšo pot. Da bi izrazil čas, si je vzel na pot šop tiskanih strani svojega novega medicin-

KRUTA PROPAGANDA

Varšavski dnevnik so pisali o komunistični propagandi. Policija je namreč prepovedala komunistom lepiti na zid svoje oglase in vabila. To pa je imelo slabe posledice za — golobe! Komunisti — ki ne smejo lepiti propagandnih letakov na zidove — privežejo golobom na noge dolge ozke trakove s svojimi gesli. Naposled ti trakovi obtičijo v vejah dreves ali med žico. Tako so golobi obsojeni na žalostno smrt. Stražniki jih včasih izsmiljenja postrelijo, ker jim ne morejo priti blizu in jih rešiti. Še večje muke morajo včasih prestati mačke. Komunisti hočejo, da bi imeli njihovi rdeči plakati čim več uspeha. Zato jih navežejo mački na rep ter z nožem odrežejo konico repa. Mačke, ki mičjavkajo od bolečin, zanimajo mimogredoče, ki jih zasleduje z očmi. Večkrat se je že dogajalo, da so se zakačile pobesnele mačke v usmiljene ljudi, ki so jim hoteli pomagati. Slični dogodki zberejo veliko ljudi, in propaganda ima uspeh.

JUBILEJ ŠAMPANJCA

Letos je minilo 250 let, odkar je benediktinec don Perignon iznašel kipeče vino, ki je prinesel francoski Champagni svetoven sloves in gospodarsko blagostanje. Zato so letos teden dni slavili ta dogodek in vsak tujec, ki se je letos med 26. in 29. junijem mudil v Reimsu, se je lahko napil šampanjca zastoj, kolikor je hotel. Don Perignon se je rodil v St. Manchouldu, ki je kakor Reims središče šampanjske vinske industrije in njenega izvoza.

NAJZANIMIVEJŠE VESTI OO V AMER. SLOVENCU; ČITAJTE GA!

DR. ALLAN J. HRUBY

Specijalist za pljučne in srčne bolezni
 Tel. Rockwell 3364
 Stanovanje: 1138 No. Lorrel Ave. Tel. Austin 2376, Chicago
 Urad: 3335 West 26th Street
 Uradne ure: 5 do 9 zveč, razn. sred. ob sredah 9 do 11 dop.; ob sobotah 1 do 4 oop.

NA PRODAJ DVE FARMI

Ena obsega 80 akrov, lepa cesta; 65 akrov za obdelovati, 15 akrov pašniki namakani od potoka; hiša 7 sob; hlev 40 čevljev; štiri milje od mesta; \$2700, ugodni pogoji. — Druga farma 125 akrov, 80 akrov za obdelovati, 45 akrov gozdevi, lepa cesta, 2 milji od žel. postaje; hiša 7 sob, skedenj in hlev; \$4000, polovica v gotovini. — R. Dunn, 418 Wilson Ave., Janesville, Wis.

Hlavatyjeva Lekarna

1858 W. 22nd St., Chicago
 Tel. Canal 0151-0164
SLOVENSKA LEKARNA
 Izvršuje zdravila točno in zanesljivo po zdravniških predpisih, Prodaja vse druga zdravila in toalete.

ROJAKI IZ ZELENEGA ŠTAJERJA

RAVNOKAR

smo prejeli prvo knjigo:

'MESTA DRAVSKE BANOVINE'

Ta knjiga vsebuje krasni opis mesta Celje in raznih krajev iz Zelenega Štajerja.

Knjigo krasi nad 30 lepih pokrajinskih krajev. Morda bote našli svoj rojstni kraj v njej, če ste iz teh krajev doma. Vsak Slovenec, zlasti pa rojaki iz prelepega zelenega Štajerja, bi morali imeti to zanimivo slovensko knjigo v svoji hiši.

Knjiga se prodaja z ozirom na sedanje slabe čase za malo ceno samo

40 centov s poštnino vred

Pišite še danes ponjo in v pismo priložite znamke, ali pa poštni Money Order ter pošljite naročilo na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
 1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Jacob Gerend Furniture Co.
 704-706 West 8th Street, Sheboygan, Wis.
 Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas po dnevi in ponoči imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.
 Telefon: 377-J — 4080-W.

KADAR POTREBUJETE BANČNO POSTREŽBO,

Vam je naša na razpolago. Kadar želite vložiti denar, kupiti denarno nakaznico, preskrbeti si Travelers' check, najeti varnostno shrambo, ali potrebujete nasvetov v finančnih zadevah, vam bodo naši uradniki in uslužbenci nudili vladno postrežbo.

Merchants & Miners Bank
 Calumet, Michigan
 DVE PRIROČNI PODRUŽNICI
 Hecla Street, Laurium Sixth Street, Calumet

je potrebno, da v času selitve sporočite Upravi lista takoj. Najbolje, da v času selitve naznanite na dopisnici ali v pismu vaš novi naslov PAR DNI V NAPREJ, recimo teden, ali vsaj TRI DNI V NAPREJ. Navedite v pismu, kateri dan se bote preselili na novi naslov in Uprava bo skrbelo, da z dotičnim dnem, ko bote prišli na novi naslov bote tudi že list prejemale na novi naslov. Obenem je sedaj

NOVA DOLOČBA

v veljavi, da namreč pošta računa izdajateljem časopisov po 2c za poštino za vsako obvestilo, kar je bilo poprej prosto. Ako pa naročniki sami točno poročajo svoje nove naslove, to odpade. Zato prav uljudno prosimo vse naše drage naročnike, da v času selitve nam takoj in če le moč par dni vnaprej sporoče svoj novi naslov. S tem bodo pomagali, da bodo točno list prejemale za novi naslov in pomagali bodo listu, da ne bo imel stroškov za poštna obvestila.

Pri sporočanju novega naslova se poslužite spodnjega kupona, katerega izpolnite, izrežite in pošljite na Upravo lista.

KUPON

UPRAVA "AM. SLOVENEK",
 1849 West 22nd St., Chicago, Ill.

Cenjeni: — Sporočam Vam, da se bom preselil(a), na novi naslov

iluc in prosim, da mi

začnete s tem dnem pošiljati list na novi naslov.

Ime

Novi naslov

Mesto

Moj dosedanji stari naslov je bil:

Naslov

Mesto

Kmečki punt

AVGUST ŠENOVA:

Poslovenil Joža Glonar

"Pač res," se je nasmel Marko, pokazal velike bele zobe in vrgel plašč, torbo in pas na škrinjo ter prislonil puško k oknu. Nato se je pretegnil in sedel k župniku, ki je bil že mirno sedel v kot. Ko so gostje tako sedeli za mizo, sta se dvigali iz postelje dve žolti glavici in od strani gledali kakor dve miši, a ko se je uskok pretegnil, sta šinili boječe pod odejo, ni pa se prestrašila tretja glavica, ki se je pokazala za veliko pečko. Bil je črnolas deček kakih šest let star, z velikimi črnimi očmi in v platneni srajci. Sklenil je roke na hrbtu, se postavil pred brkatega Marka in ga začel popolnoma mirno ogledovati.

"No, čigav pa si ti, sinko?" je vojak vprašal malega.

"Jaz sem Stepko Gregorič," je odgovoril mali resno, ne da bi trenil z očesom.

"Bog te živi, sinko! Ali si priden? Ali že znaš moliti?"

"Znam," je odgovoril deček, "kdo pa si ti?"

"Jaz, sinko moj, sem vojak."

"In čemu imaš puško?"

"Da streljam Turke."

"Glej puško," je rekel mali in pokazal s prstom na zid, "tudi moj ata je streljal Turke."

"Pojdi no sem, sinko," je rekel vojak, prijel dečka z obema rokama, posadil ga na svoje koleno, mali pa mu je molče zdaj ogledoval dolge brke, zdaj zopet otipaval bleščeče okove. Med tem je Kata prinesla večerjo, Ilija pa vrč vina.

"V posteljo idi," je pokarala Kata sina, "kaj nadleguješ gosta! Za tebe ni večerja, zate je postelja."

"Pustite ga, botra Kata," jo je prekinil Marko in dečka pogladil, "naj sedi mali junaček. Boga mi, lep je, prav po svoji materi se je vrgel."

"Ravno mu treba tukaj sitnariti okoli vas, ki ste se na potu tako utrudili," je odgovorila Kata in zardela nad Markovim poklonom.

"Pustite ga! Tudi jaz imam doma dečka. Oči ima kakor robide, zdrav in močan je kakor kak dren. In če se tako klateč pod orožjem po belem svetu namerim na takega sokoliča, se mi srce smeje in poljubim ga namesto svojega sina."

V očesu se mu pokaže skrita solza in junak poljubi dečka na čelo in nato doda: "Ej, ni me mati rodila za to, da bi gledal, kako mi cvete moj zard, ampak za to, da po svetu kosim turške glave."

"No, no, boter Marko!" se je pošalila Kata, "pustite no Turke in turško kri, pa se rajši lotite mojih žgancev in našega vina."

Marko se je res lotil in jedel in pil kakor pravi junak, pa tudi gospod župnik se je krepčal z uskokom vred, kakor da je tudi njega rodila gorska mati. Govoril je malo ter se samo blaženo smehljaj, pa bi tudi ne mogel prav govoriti, ker je Marku vince razvezalo jezik, da je začel pripovedovati o raznih junaštvih in govornosti o knezu Juriju Slunjskem, o banu Nikoli, o Lenkoviču in kako je moril okoli Virovitice, kako razbijal okoli Vinjega dola in v Liki nagajal Turkom, kako ga je turška sablja pri Jelini zasekala v ramo in kako je v Krbavi dobil brazgotino na licu. Junak je govoril kakor govori vila, pil pri tem kakor kraljevič Marko pri krčmarici Janji, otrok pa ga je z odprtimi ustmi poslušal kakor kakega popa. Nazadnje je Marko ves vesel zaklical:

"Ti, sveti oče, ali nima Ilija dobro, ali ne sedi kakor čebela v polnem ulu?"

"Dobro mu je Bog dal, junak," je rekel župnik, "ker je Ilija dober in potrpežljiv človek, ki zna prenesti vsako nevoljo."

"Da, da, bogami," in uskok je udaril s pestjo po mizi, da se je deček popolnoma prestrašil, "vidi se mu, da je nekaj vreden. Toda čuj, Ilija, brat moj po Bogu, tvoj mali mi je pravil, da si streljal Turke. Vse kaže, da mali ne laže, saj vidim na zidu pušo in s srebrom okovano pištolo. Lepo orožje, pri moji veri! Tako se ne zasluži za plugom, s takim se ne streljajo vrane. Glavo dam, da je to srebrno kovanje tičalo za pasom kakega Turka iz krajine in da mu ga je Ilija na bojišče vzel."

"Bo že tako," je prikimal župnik.

"In tudi je, brat Marko," je potrdil Gregorič, ki je sedel zraven Kate.

"Toda kako to, da si odložil puško in prijel za plug, boter? Povej mi no!"

"Ker že ravno izprašuješ," je odvrnil Ilija, "ti bom po pravici povedal, samo ne smeš se jeziti, če bom posegel nekoliko nazaj. Vedeti moraš najprej, da se nisem rodil v tej vasi, ampak v Ribniku, tam dalje za Dubovcem na frankopanski gosposčini. Frankopani kmetom niso slabi gospodje. Biča in palice pri njih ni, toda Frankopani so junaki, nemirna kri, ki se bije z vsem svetom, in kamor gredo oni s svojimi sabljami, gredo njihovi kmetje s puškami in kopji. Bil sem dvajset let star, brate moj, mlada kri. Prokleti Turki so držali Liko, naši ljudje pa so pogosto hodili k njim na krvave gostije. Prišla je vrsta tudi name. Šel sem, kakor so mi rekli, in sem se počasi privadil puški in nožu, in ker sem bil mlad in bojeviti, so me starejši neredkokrat pohvalili. Nekoč — bilo 1. 1535. — smo prišli do Obrovca; Turki so pritisnili, izgubili smo Obrovac, malo nas je odneslo življenje, mene pa so ranjenega ujeli Turki. Bil sem lep, vražji deček. Turkom sem se zasmilil, pa so vsi začeli siliti v mene: obreži se, poturči se. Jaz pa sem po svoji materi dober kristjan in ne prodajam duše za denar. Suženstvo pa je velika nevolja, turško suženstvo skoro smrt. Okujejo te, pretepaajo te, žejen si, gladen, ne veš, ali si človek, ali si pes. Bilo mi je hudo, veš, jako hudo. Kaj naj storim? Rekel sem Turku; vaš hočem biti. Norci so mi verjeli. Vzeli so mi okove, nakrmili me in napojili, dali mi denarja, neki njihov spoštovani pop pa me je učil, kako velik svetnik je njihov prerok. Jaz sem vse te dolge litanije poslušal, kakor da me je rodil sam Mohamed in prišel je čas, ko bi bil moral drugi dan biti obrezan in zatajiti krščansko vero. Prišla je noč, trda noč. Pol dne sem se bil veselil, gostil Turke, sramotil — Bog mi grehe odpusti! — krščansko gospodo, pil sem in Turki so mislili, da sem pijan zaspal. Ko so začeli smrdeti, odprem oči in vzamem malo puško, nož in mošnjo cekinov. Po trebuhu sem se plazil do Zrmanje in ob nji sem prišel do morja. Našel sem barko in v nji mornarja, ki me je za polovico mojih cekinov pripeljal v Senj, odkoder sem se vrnil domov. Z Bogom, Mohamed! Seveda mi ni dalo miru! Znova sem zgrabil za kopje. S svojo četo sem stal v Dubici. To je bilo 1. 1538, ko se je bil ban Peter Keglevič. Gospodje Zrinjski, čijih last je bila Dubica, so nam naročili, naj se hrabro branimo. Bili smo ljudje, da nas je bilo veselje pogledati, izbrani kakor golobje, toda redko sejani. Turkov pa cela šuma: deset na nas enega. Spominjam se še, kakor da je bilo danes. Nas kakih dvajset Zrinjevskih strelec je poslal kapetan, naj zasedemo goščo nad cesto, po kateri so morali priti Turki.

"Bo že tako," je prikimal župnik.

"In tudi je, brat Marko," je potrdil Gregorič, ki je sedel zraven Kate.

"Toda kako to, da si odložil puško in prijel za plug, boter? Povej mi no!"

"Ker že ravno izprašuješ," je odvrnil Ilija, "ti bom po pravici povedal, samo ne smeš se jeziti, če bom posegel nekoliko nazaj. Vedeti moraš najprej, da se nisem rodil v tej vasi, ampak v Ribniku, tam dalje za Dubovcem na frankopanski gosposčini. Frankopani kmetom niso slabi gospodje. Biča in palice pri njih ni, toda Frankopani so junaki, nemirna kri, ki se bije z vsem svetom, in kamor gredo oni s svojimi sabljami, gredo njihovi kmetje s puškami in kopji. Bil sem dvajset let star, brate moj, mlada kri. Prokleti Turki so držali Liko, naši ljudje pa so pogosto hodili k njim na krvave gostije. Prišla je vrsta tudi name. Šel sem, kakor so mi rekli, in sem se počasi privadil puški in nožu, in ker sem bil mlad in bojeviti, so me starejši neredkokrat pohvalili. Nekoč — bilo 1. 1535. — smo prišli do Obrovca; Turki so pritisnili, izgubili smo Obrovac, malo nas je odneslo življenje, mene pa so ranjenega ujeli Turki. Bil sem lep, vražji deček. Turkom sem se zasmilil, pa so vsi začeli siliti v mene: obreži se, poturči se. Jaz pa sem po svoji materi dober kristjan in ne prodajam duše za denar. Suženstvo pa je velika nevolja, turško suženstvo skoro smrt. Okujejo te, pretepaajo te, žejen si, gladen, ne veš, ali si človek, ali si pes. Bilo mi je hudo, veš, jako hudo. Kaj naj storim? Rekel sem Turku; vaš hočem biti. Norci so mi verjeli. Vzeli so mi okove, nakrmili me in napojili, dali mi denarja, neki njihov spoštovani pop pa me je učil, kako velik svetnik je njihov prerok. Jaz sem vse te dolge litanije poslušal, kakor da me je rodil sam Mohamed in prišel je čas, ko bi bil moral drugi dan biti obrezan in zatajiti krščansko vero. Prišla je noč, trda noč. Pol dne sem se bil veselil, gostil Turke, sramotil — Bog mi grehe odpusti! — krščansko gospodo, pil sem in Turki so mislili, da sem pijan zaspal. Ko so začeli smrdeti, odprem oči in vzamem malo puško, nož in mošnjo cekinov. Po trebuhu sem se plazil do Zrmanje in ob nji sem prišel do morja. Našel sem barko in v nji mornarja, ki me je za polovico mojih cekinov pripeljal v Senj, odkoder sem se vrnil domov. Z Bogom, Mohamed! Seveda mi ni dalo miru! Znova sem zgrabil za kopje. S svojo četo sem stal v Dubici. To je bilo 1. 1538, ko se je bil ban Peter Keglevič. Gospodje Zrinjski, čijih last je bila Dubica, so nam naročili, naj se hrabro branimo. Bili smo ljudje, da nas je bilo veselje pogledati, izbrani kakor golobje, toda redko sejani. Turkov pa cela šuma: deset na nas enega. Spominjam se še, kakor da je bilo danes. Nas kakih dvajset Zrinjevskih strelec je poslal kapetan, naj zasedemo goščo nad cesto, po kateri so morali priti Turki.

"Bo že tako," je prikimal župnik.

"In tudi je, brat Marko," je potrdil Gregorič, ki je sedel zraven Kate.

"Toda kako to, da si odložil puško in prijel za plug, boter? Povej mi no!"

"Ker že ravno izprašuješ," je odvrnil Ilija, "ti bom po pravici povedal, samo ne smeš se jeziti, če bom posegel nekoliko nazaj. Vedeti moraš najprej, da se nisem rodil v tej vasi, ampak v Ribniku, tam dalje za Dubovcem na frankopanski gosposčini. Frankopani kmetom niso slabi gospodje. Biča in palice pri njih ni, toda Frankopani so junaki, nemirna kri, ki se bije z vsem svetom, in kamor gredo oni s svojimi sabljami, gredo njihovi kmetje s puškami in kopji. Bil sem dvajset let star, brate moj, mlada kri. Prokleti Turki so držali Liko, naši ljudje pa so pogosto hodili k njim na krvave gostije. Prišla je vrsta tudi name. Šel sem, kakor so mi rekli, in sem se počasi privadil puški in nožu, in ker sem bil mlad in bojeviti, so me starejši neredkokrat pohvalili. Nekoč — bilo 1. 1535. — smo prišli do Obrovca; Turki so pritisnili, izgubili smo Obrovac, malo nas je odneslo življenje, mene pa so ranjenega ujeli Turki. Bil sem lep, vražji deček. Turkom sem se zasmilil, pa so vsi začeli siliti v mene: obreži se, poturči se. Jaz pa sem po svoji materi dober kristjan in ne prodajam duše za denar. Suženstvo pa je velika nevolja, turško suženstvo skoro smrt. Okujejo te, pretepaajo te, žejen si, gladen, ne veš, ali si človek, ali si pes. Bilo mi je hudo, veš, jako hudo. Kaj naj storim? Rekel sem Turku; vaš hočem biti. Norci so mi verjeli. Vzeli so mi okove, nakrmili me in napojili, dali mi denarja, neki njihov spoštovani pop pa me je učil, kako velik svetnik je njihov prerok. Jaz sem vse te dolge litanije poslušal, kakor da me je rodil sam Mohamed in prišel je čas, ko bi bil moral drugi dan biti obrezan in zatajiti krščansko vero. Prišla je noč, trda noč. Pol dne sem se bil veselil, gostil Turke, sramotil — Bog mi grehe odpusti! — krščansko gospodo, pil sem in Turki so mislili, da sem pijan zaspal. Ko so začeli smrdeti, odprem oči in vzamem malo puško, nož in mošnjo cekinov. Po trebuhu sem se plazil do Zrmanje in ob nji sem prišel do morja. Našel sem barko in v nji mornarja, ki me je za polovico mojih cekinov pripeljal v Senj, odkoder sem se vrnil domov. Z Bogom, Mohamed! Seveda mi ni dalo miru! Znova sem zgrabil za kopje. S svojo četo sem stal v Dubici. To je bilo 1. 1538, ko se je bil ban Peter Keglevič. Gospodje Zrinjski, čijih last je bila Dubica, so nam naročili, naj se hrabro branimo. Bili smo ljudje, da nas je bilo veselje pogledati, izbrani kakor golobje, toda redko sejani. Turkov pa cela šuma: deset na nas enega. Spominjam se še, kakor da je bilo danes. Nas kakih dvajset Zrinjevskih strelec je poslal kapetan, naj zasedemo goščo nad cesto, po kateri so morali priti Turki.

"Bo že tako," je prikimal župnik.

"In tudi je, brat Marko," je potrdil Gregorič, ki je sedel zraven Kate.

"Toda kako to, da si odložil puško in prijel za plug, boter? Povej mi no!"

"Ker že ravno izprašuješ," je odvrnil Ilija, "ti bom po pravici povedal, samo ne smeš se jeziti, če bom posegel nekoliko nazaj. Vedeti moraš najprej, da se nisem rodil v tej vasi, ampak v Ribniku, tam dalje za Dubovcem na frankopanski gosposčini. Frankopani kmetom niso slabi gospodje. Biča in palice pri njih ni, toda Frankopani so junaki, nemirna kri, ki se bije z vsem svetom, in kamor gredo oni s svojimi sabljami, gredo njihovi kmetje s puškami in kopji. Bil sem dvajset let star, brate moj, mlada kri. Prokleti Turki so držali Liko, naši ljudje pa so pogosto hodili k njim na krvave gostije. Prišla je vrsta tudi name. Šel sem, kakor so mi rekli, in sem se počasi privadil puški in nožu, in ker sem bil mlad in bojeviti, so me starejši neredkokrat pohvalili. Nekoč — bilo 1. 1535. — smo prišli do Obrovca; Turki so pritisnili, izgubili smo Obrovac, malo nas je odneslo življenje, mene pa so ranjenega ujeli Turki. Bil sem lep, vražji deček. Turkom sem se zasmilil, pa so vsi začeli siliti v mene: obreži se, poturči se. Jaz pa sem po svoji materi dober kristjan in ne prodajam duše za denar. Suženstvo pa je velika nevolja, turško suženstvo skoro smrt. Okujejo te, pretepaajo te, žejen si, gladen, ne veš, ali si človek, ali si pes. Bilo mi je hudo, veš, jako hudo. Kaj naj storim? Rekel sem Turku; vaš hočem biti. Norci so mi verjeli. Vzeli so mi okove, nakrmili me in napojili, dali mi denarja, neki njihov spoštovani pop pa me je učil, kako velik svetnik je njihov prerok. Jaz sem vse te dolge litanije poslušal, kakor da me je rodil sam Mohamed in prišel je čas, ko bi bil moral drugi dan biti obrezan in zatajiti krščansko vero. Prišla je noč, trda noč. Pol dne sem se bil veselil, gostil Turke, sramotil — Bog mi grehe odpusti! — krščansko gospodo, pil sem in Turki so mislili, da sem pijan zaspal. Ko so začeli smrdeti, odprem oči in vzamem malo puško, nož in mošnjo cekinov. Po trebuhu sem se plazil do Zrmanje in ob nji sem prišel do morja. Našel sem barko in v nji mornarja, ki me je za polovico mojih cekinov pripeljal v Senj, odkoder sem se vrnil domov. Z Bogom, Mohamed! Seveda mi ni dalo miru! Znova sem zgrabil za kopje. S svojo četo sem stal v Dubici. To je bilo 1. 1538, ko se je bil ban Peter Keglevič. Gospodje Zrinjski, čijih last je bila Dubica, so nam naročili, naj se hrabro branimo. Bili smo ljudje, da nas je bilo veselje pogledati, izbrani kakor golobje, toda redko sejani. Turkov pa cela šuma: deset na nas enega. Spominjam se še, kakor da je bilo danes. Nas kakih dvajset Zrinjevskih strelec je poslal kapetan, naj zasedemo goščo nad cesto, po kateri so morali priti Turki.

"Bo že tako," je prikimal župnik.

"In tudi je, brat Marko," je potrdil Gregorič, ki je sedel zraven Kate.

"Toda kako to, da si odložil puško in prijel za plug, boter? Povej mi no!"

"Ker že ravno izprašuješ," je odvrnil Ilija, "ti bom po pravici povedal, samo ne smeš se jeziti, če bom posegel nekoliko nazaj. Vedeti moraš najprej, da se nisem rodil v tej vasi, ampak v Ribniku, tam dalje za Dubovcem na frankopanski gosposčini. Frankopani kmetom niso slabi gospodje. Biča in palice pri njih ni, toda Frankopani so junaki, nemirna kri, ki se bije z vsem svetom, in kamor gredo oni s svojimi sabljami, gredo njihovi kmetje s puškami in kopji. Bil sem dvajset let star, brate moj, mlada kri. Prokleti Turki so držali Liko, naši ljudje pa so pogosto hodili k njim na krvave gostije. Prišla je vrsta tudi name. Šel sem, kakor so mi rekli, in sem se počasi privadil puški in nožu, in ker sem bil mlad in bojeviti, so me starejši neredkokrat pohvalili. Nekoč — bilo 1. 1535. — smo prišli do Obrovca; Turki so pritisnili, izgubili smo Obrovac, malo nas je odneslo življenje, mene pa so ranjenega ujeli Turki. Bil sem lep, vražji deček. Turkom sem se zasmilil, pa so vsi začeli siliti v mene: obreži se, poturči se. Jaz pa sem po svoji materi dober kristjan in ne prodajam duše za denar. Suženstvo pa je velika nevolja, turško suženstvo skoro smrt. Okujejo te, pretepaajo te, žejen si, gladen, ne veš, ali si človek, ali si pes. Bilo mi je hudo, veš, jako hudo. Kaj naj storim? Rekel sem Turku; vaš hočem biti. Norci so mi verjeli. Vzeli so mi okove, nakrmili me in napojili, dali mi denarja, neki njihov spoštovani pop pa me je učil, kako velik svetnik je njihov prerok. Jaz sem vse te dolge litanije poslušal, kakor da me je rodil sam Mohamed in prišel je čas, ko bi bil moral drugi dan biti obrezan in zatajiti krščansko vero. Prišla je noč, trda noč. Pol dne sem se bil veselil, gostil Turke, sramotil — Bog mi grehe odpusti! — krščansko gospodo, pil sem in Turki so mislili, da sem pijan zaspal. Ko so začeli smrdeti, odprem oči in vzamem malo puško, nož in mošnjo cekinov. Po trebuhu sem se plazil do Zrmanje in ob nji sem prišel do morja. Našel sem barko in v nji mornarja, ki me je za polovico mojih cekinov pripeljal v Senj, odkoder sem se vrnil domov. Z Bogom, Mohamed! Seveda mi ni dalo miru! Znova sem zgrabil za kopje. S svojo četo sem stal v Dubici. To je bilo 1. 1538, ko se je bil ban Peter Keglevič. Gospodje Zrinjski, čijih last je bila Dubica, so nam naročili, naj se hrabro branimo. Bili smo ljudje, da nas je bilo veselje pogledati, izbrani kakor golobje, toda redko sejani. Turkov pa cela šuma: deset na nas enega. Spominjam se še, kakor da je bilo danes. Nas kakih dvajset Zrinjevskih strelec je poslal kapetan, naj zasedemo goščo nad cesto, po kateri so morali priti Turki.

"Bo že tako," je prikimal župnik.

"In tudi je, brat Marko," je potrdil Gregorič, ki je sedel zraven Kate.

"Toda kako to, da si odložil puško in prijel za plug, boter? Povej mi no!"

"Ker že ravno izprašuješ," je odvrnil Ilija, "ti bom po pravici povedal, samo ne smeš se jeziti, če bom posegel nekoliko nazaj. Vedeti moraš najprej, da se nisem rodil v tej vasi, ampak v Ribniku, tam dalje za Dubovcem na frankopanski gosposčini. Frankopani kmetom niso slabi gospodje. Biča in palice pri njih ni, toda Frankopani so junaki, nemirna kri, ki se bije z vsem svetom, in kamor gredo oni s svojimi sabljami, gredo njihovi kmetje s puškami in kopji. Bil sem dvajset let star, brate moj, mlada kri. Prokleti Turki so držali Liko, naši ljudje pa so pogosto hodili k njim na krvave gostije. Prišla je vrsta tudi name. Šel sem, kakor so mi rekli, in sem se počasi privadil puški in nožu, in ker sem bil mlad in bojeviti, so me starejši neredkokrat pohvalili. Nekoč — bilo 1. 1535. — smo prišli do Obrovca; Turki so pritisnili, izgubili smo Obrovac, malo nas je odneslo življenje, mene pa so ranjenega ujeli Turki. Bil sem lep, vražji deček. Turkom sem se zasmilil, pa so vsi začeli siliti v mene: obreži se, poturči se. Jaz pa sem po svoji materi dober kristjan in ne prodajam duše za denar. Suženstvo pa je velika nevolja, turško suženstvo skoro smrt. Okujejo te, pretepaajo te, žejen si, gladen, ne veš, ali si človek, ali si pes. Bilo mi je hudo, veš, jako hudo. Kaj naj storim? Rekel sem Turku; vaš hočem biti. Norci so mi verjeli. Vzeli so mi okove, nakrmili me in napojili, dali mi denarja, neki njihov spoštovani pop pa me je učil, kako velik svetnik je njihov prerok. Jaz sem vse te dolge litanije poslušal, kakor da me je rodil sam Mohamed in prišel je čas, ko bi bil moral drugi dan biti obrezan in zatajiti krščansko vero. Prišla je noč, trda noč. Pol dne sem se bil veselil, gostil Turke, sramotil — Bog mi grehe odpusti! — krščansko gospodo, pil sem in Turki so mislili, da sem pijan zaspal. Ko so začeli smrdeti, odprem oči in vzamem malo puško, nož in mošnjo cekinov. Po trebuhu sem se plazil do Zrmanje in ob nji sem prišel do morja. Našel sem barko in v nji mornarja, ki me je za polovico mojih cekinov pripeljal v Senj, odkoder sem se vrnil domov. Z Bogom, Mohamed! Seveda mi ni dalo miru! Znova sem zgrabil za kopje. S svojo četo sem stal v Dubici. To je bilo 1. 1538, ko se je bil ban Peter Keglevič. Gospodje Zrinjski, čijih last je bila Dubica, so nam naročili, naj se hrabro branimo. Bili smo ljudje, da nas je bilo veselje pogledati, izbrani kakor golobje, toda redko sejani. Turkov pa cela šuma: deset na nas enega. Spominjam se še, kakor da je bilo danes. Nas kakih dvajset Zrinjevskih strelec je poslal kapetan, naj zasedemo goščo nad cesto, po kateri so morali priti Turki.

"Bo že tako," je prikimal župnik.

"In tudi je, brat Marko," je potrdil Gregorič, ki je sedel zraven Kate.

"Toda kako to, da si odložil puško in prijel za plug, boter? Povej mi no!"

"Ker že ravno izprašuješ," je odvrnil Ilija, "ti bom po pravici povedal, samo ne smeš se jeziti, če bom posegel nekoliko nazaj. Vedeti moraš najprej, da se nisem rodil v tej vasi, ampak v Ribniku, tam dalje za Dubovcem na frankopanski gosposčini. Frankopani kmetom niso slabi gospodje. Biča in palice pri njih ni, toda Frankopani so junaki, nemirna kri, ki se bije z vsem svetom, in kamor gredo oni s svojimi sabljami, gredo njihovi kmetje s puškami in kopji. Bil sem dvajset let star, brate moj, mlada kri. Prokleti Turki so držali Liko, naši ljudje pa so pogosto hodili k njim na krvave gostije. Prišla je vrsta tudi name. Šel sem, kakor so mi rekli, in sem se počasi privadil puški in nožu, in ker sem bil mlad in bojeviti, so me starejši neredkokrat pohvalili. Nekoč — bilo 1. 1535. — smo prišli do Obrovca; Turki so pritisnili, izgubili smo Obrovac, malo nas je odneslo življenje, mene pa so ranjenega ujeli Turki. Bil sem lep, vražji deček. Turkom sem se zasmilil, pa so vsi začeli siliti v mene: obreži se, poturči se. Jaz pa sem po svoji materi dober kristjan in ne prodajam duše za denar. Suženstvo pa je velika nevolja, turško suženstvo skoro smrt. Okujejo te, pretepaajo te, žejen si, gladen, ne veš, ali si človek, ali si pes. Bilo mi je hudo, veš, jako hudo. Kaj naj storim? Rekel sem Turku; vaš hočem biti. Norci so mi verjeli. Vzeli so mi okove, nakrmili me in napojili, dali mi denarja, neki njihov spoštovani pop pa me je učil, kako velik svetnik je njihov prerok. Jaz sem vse te dolge litanije poslušal, kakor da me je rodil sam Mohamed in prišel je čas, ko bi bil moral drugi dan biti obrezan in zatajiti krščansko vero. Prišla je noč, trda noč. Pol dne sem se bil veselil, gostil Turke, sramotil — Bog mi grehe odpusti! — krščansko gospodo, pil sem in Turki so mislili, da sem pijan zaspal. Ko so začeli smrdeti, odprem oči in vzamem malo puško, nož in mošnjo cekinov. Po trebuhu sem se plazil do Zrmanje in ob nji sem prišel do morja. Našel sem barko in v nji mornarja, ki me je za polovico mojih cekinov pripeljal v Senj, odkoder sem se vrnil domov. Z Bogom, Mohamed! Seveda mi ni dalo miru! Znova sem zgrabil za kopje. S svojo četo sem stal v Dubici. To je bilo 1. 1538, ko se je bil ban Peter Keglevič. Gospodje Zrinjski, čijih last je bila Dubica, so nam naročili, naj se hrabro branimo. Bili smo ljudje, da nas je bilo veselje pogledati, izbrani kakor golobje, toda redko sejani. Turkov pa cela šuma: deset na nas enega. Spominjam se še, kakor da je bilo danes. Nas kakih dvajset Zrinjevskih strelec je poslal kapetan, naj zasedemo goščo nad cesto, po kateri so morali priti Turki.

"Bo že tako," je prikimal župnik.

"In tudi je, brat Marko," je potrdil Gregorič, ki je sedel zraven Kate.

"Toda kako to, da si odložil puško in prijel za plug, boter? Povej mi no!"

"Ker že ravno izprašuješ," je odvrnil Ilija, "ti bom po pravici povedal, samo ne smeš se jeziti, če bom posegel nekoliko nazaj. Vedeti moraš najprej, da se nisem rodil v tej vasi, ampak v Ribniku, tam dalje za Dubovcem na frankopanski gosposčini. Frankopani kmetom niso slabi gospodje. Biča in palice pri njih ni, toda Frankopani so junaki, nemirna kri, ki se bije z vsem svetom, in kamor gredo oni s svojimi sabljami, gredo njihovi kmetje s puškami in kopji. Bil sem dvajset let star, brate moj, mlada kri. Prokleti Turki so držali Liko, naši ljudje pa so pogosto hodili k njim na krvave gostije. Prišla je vrsta tudi name. Šel sem, kakor so mi rekli, in sem se počasi privadil puški in nožu, in ker sem bil mlad in bojeviti, so me starejši neredkokrat pohvalili. Nekoč — bilo 1. 1535. — smo prišli do Obrovca; Turki so pritisnili, izgubili smo Obrovac, malo nas je odneslo življenje, mene pa so ranjenega ujeli Turki. Bil sem lep, vražji deček. Turkom sem se zasmilil, pa so vsi začeli siliti v mene: obreži se, poturči se. Jaz pa sem po svoji materi dober kristjan in ne prodajam duše za denar. Suženstvo pa je velika nevolja, turško suženstvo skoro smrt. Okujejo te, pretepaajo te, žejen si, gladen, ne veš, ali si človek, ali si pes. Bilo mi je hudo, veš, jako hudo. Kaj naj storim? Rekel sem Turku; vaš hočem biti. Norci so mi verjeli. Vzeli so mi okove, nakrmili me in napojili, dali mi denarja, neki njihov spoštovani pop pa me je učil, kako velik svetnik je njihov prerok. Jaz sem vse te dolge litanije poslušal, kakor da me je rodil sam Mohamed in prišel je čas, ko bi bil moral drugi dan biti obrezan in zatajiti krščansko vero. Prišla je noč, trda noč. Pol dne sem se bil veselil, gostil Turke, sramotil — Bog mi grehe odpusti! — krščansko gospodo, pil sem in Turki so mislili, da sem pijan zaspal. Ko so začeli smrdeti, odprem oči in vzamem malo puško, nož in mošnjo cekinov. Po trebuhu sem se plazil do Zrmanje in ob nji sem prišel do morja. Našel sem barko in v nji mornarja, ki me je za polovico mojih cekinov pripeljal v Senj, odkoder sem se vrnil domov. Z Bogom, Mohamed! Seveda mi ni dalo miru! Znova sem zgrabil za kopje. S svojo četo sem stal v Dubici. To je bilo 1. 1538, ko se je bil ban Peter Keglevič. Gospodje Zrinjski, čijih last je bila Dubica, so nam naročili, naj se hrabro branimo. Bili smo ljudje, da nas je bilo veselje pogledati, izbrani kakor golobje, toda redko sejani. Turkov pa cela šuma: deset na nas enega. Spominjam se še, kakor da je bilo danes. Nas kakih dvajset Zrinjevskih strelec je poslal kapetan, naj zasedemo goščo nad cesto, po kateri so morali priti Turki.

"Bo že tako," je prikimal župnik.

"In tudi je, brat Marko," je potrdil Gregorič, ki je sedel zraven Kate.

"Toda kako to, da si odložil puško in prijel za plug, boter? Povej mi no!"

"Ker že ravno izprašuješ," je odvrnil Ilija, "ti bom po pravici povedal, samo ne smeš se jeziti, če bom posegel nekoliko nazaj. Vedeti moraš najprej, da se nisem rodil v tej vasi, ampak v Ribniku, tam dalje za Dubovcem na frankopanski gosposčini. Frankopani kmetom niso slabi gospodje. Biča in palice pri njih ni, toda Frankopani so junaki, nemirna kri, ki se bije z vsem svetom, in kamor gredo oni s svojimi sabljami, gredo njihovi kmetje s puškami in kopji. Bil sem dvajset let star, brate moj, mlada kri. Prokleti Turki so držali Liko, naši ljudje pa so pogosto hodili k njim na krvave gostije. Prišla je vrsta tudi name. Šel sem, kakor so mi rekli, in sem se počasi privadil puški in nožu, in ker sem bil mlad in bojeviti, so me starejši neredkokrat pohvalili. Nekoč — bilo 1. 1535. — smo prišli do Obrovca; Turki so pritisnili, izgubili smo Obrovac, malo nas je odneslo življenje, mene pa so ranjenega ujeli Turki. Bil sem lep, vražji deček. Turkom sem se zasmilil, pa so vsi začeli siliti v mene: obreži se, poturči se. Jaz pa sem po svoji materi dober kristjan in ne prodajam duše za denar. Suženstvo pa je velika nevolja, turško suženstvo skoro smrt. Okujejo te, pretepaajo te, žejen si, gladen, ne veš, ali si človek, ali si pes. Bilo mi je hudo, veš, jako hudo. Kaj naj storim? Rekel sem Turku; vaš hočem biti. Norci so mi verjeli. Vzeli so mi okove, nakrmili me in napojili, dali mi denarja, neki njihov spoštovani pop pa me je učil, kako velik svetnik je njihov prerok. Jaz sem vse te dolge litanije poslušal, kakor da me je rodil sam Mohamed in prišel je čas, ko bi bil moral drugi dan biti obrezan in zatajiti krščansko vero. Prišla je noč, trda noč. Pol dne sem se bil veselil, gostil Turke, sramotil — Bog mi grehe odpusti! — krščansko gospodo, pil sem in Turki so mislili, da sem pijan zaspal. Ko so začeli smrdeti, odprem oči in vzamem malo puško, nož in mošnjo cekinov. Po trebuhu sem se plazil do Zrmanje in ob nji sem prišel do morja. Našel sem barko in v nji mornarja, ki me je za polovico mojih cekinov pripeljal v Senj, odkoder sem se vrnil domov. Z Bogom, Mohamed! Seveda mi ni dalo miru! Znova sem zgrabil za kopje. S svojo četo sem stal v Dubici. To je bilo 1. 1538, ko se je bil ban Peter Keglevič. Gospodje Zrinjski, čijih last je bila Dubica, so nam naročili, naj se hrabro branimo. Bili smo ljudje, da nas je bilo veselje pogledati, izbrani kakor golobje, toda redko sejani. Turkov pa cela šuma: deset na nas enega. Spominjam se še, kakor da je bilo danes. Nas kakih dvajset Zrinjevskih strelec je poslal kapetan, naj zasedemo goščo nad cesto, po kateri so morali priti Turki.

"Bo že tako," je prikimal župnik.

"In tudi je, brat Marko," je potrdil Gregorič, ki je sedel zraven Kate.

"Toda kako to, da si odložil puško in prijel za plug, boter? Povej mi no!"